

SZABADSÁG

A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS NEGYVENNYOLCZAS PÁRT KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Széchenyi-utca 45-ik szám. SZELÉNYI és TÁRSA nyomdája.
A lap megjelen minden szerdán és szombaton.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

RUTKAY MENYHÉRT.

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre 10 kor. Félévre 5 kor. Negyedévre 2.50 kor
Egyes szám ára 14 fill.

A hajóhad.

Akik pedig azt hiszik, hogy nálunk alkotmányos élet van, azoknak bizonyos br. Spaun nevű uri ember gúnyosan a szemökbe kaczag. Az egykori cigány rákot s levelet vitt a szomszéd faluba, de utközben a vizparton elaludt s rákjai a vízbe másztak s a küldeményből csak a levelet tudta kézbesíteni. „Hol a rák cigány, hisz benne van a levélben!”, rival rá a földesur a moréra. „No, ha benne van a levélben, akkor mit kéri tőlem az ur!” replikázott neki vissza a furfangos cigány. Szakasztott ilyen ez a mi alkotmányosságunk, mely megvan a *papíroson*, mint a cigány rákja, de hiányzik a *valóságban*. Nálunk az alkotmányosság haszontalan szemfényvesztés és világért sem áll arányban azzal a költséggel, mit az ország rápazarol, de hát így van ez a világon máshol is, hisz a mindenben előljáró francziák máris azon gondolkoznak, hogy ezt az önmagát lejárt intézményt mivel és hogyan lehetne pótolni? Ki bolond meri azt állítani, hogy nálunk az történik, a mit a nép akar s a mi történik, az a nép javára, a közjavára történik? Független-e az a testület, mely magát törvényhozásnak mondja s mi egyéb a célja, mint hogy folytonos meghunyászkodásával és alkalmazkodásával fedezze az alkotmányosság látszatát? A népakarat és az alkotmányosság között ma akkora űr tátong, hogy azt ámitással és hazugsággal többé teletölteni és elegyengetni nem lehet. Hazugság ennek a testületnek már a születése, hisz a választások visszataszító piszkában s aljas erőszakában születik; hazugság az élete, mert hiszen a megvett mandátumok urai az ilyen uton szerzett népbizalmat áru-
cikknek tekintik s csupán azt nézik, hogy érte minél nagyobb koncessziót, vagy minél magasabb hivatalt kapjanak. Alkotmányos élet dehogyan van! hisz se ellenzék, se kormánypárt nem teljesíti

kötelességét. A kormánypártról nem is szólva, nem láttuk-e, hogy az ellenzék *egyetlen hírlapját* hónapokig piszkos személyes hajsza foglalta le s nem volt rá mód, eszköz, nem volt rá erő és hatalom, — hogy ezt a személyeskedő marakodást lefujják? A közélet hitvány herczehurczáján kaczaghat a ki akar, de vele megelégedve csak egy-két bárgyu lélek lehet. Nálunk a parlament nem ellenőrző testület, hanem közkereseti társaság.

Valódi parlamentarizmus már azért sincs, mert nálunk teljesen megbomlott az alkotmányos kormányzás egyensúlya. A főrendiházról ne is beszéljünk, hisz ha Prónay Dezső benne nem volna, semmi sem mutatná, hogy ez az intézmény a nemzeti és alkotmányos vérkeringésbe tartozik. A képviselőház, kevés kivétellel állásért, befolyásért, viczinális koncesszióért, bankdirektorságokért futkározó tömegeből áll. Ki vakmerő meri állítani, hogy nálunk a kormány a nemzet akaratának a kifejezője? Hisz mint egykor már megirtam, a magyar kormány semmi más, mint ama bizonyos lovon vágató fejetlen huszárnak a képe, a mely az obsitosok lakását disziti s melyre akár melyik fejteszik, mindenik ráillik. Okos és bolond fejek váltják rajta egymást, mint a kalejdoskop képei. A fejet rá a bécsi körök teszik, de nem abból a fajtából, mely nemzeti eszmékkel van telítve, hanem a bátortalan vagy legtöbbnyire hazafiatlan fajtából. S ha Caligula a lovát megtette konzulnak, nálunk is megesik elég gyakran, hogy a nemzet gúnyjára egy közönséges tököt helyeznek az alkotmány törzsére.

Az alkotmányos faktorok közül a királyi hatalom oly félelmesen megnövekedett, hogy mellette a másik két alkotmányos faktor a szó szoros értelmében semmivé törpül. Kikből áll a főrendiház? Az udvar körében sűtkérező gazdag arisztokratákból, a király

által kinevezett főpapokból s ugyancsak a király által kinevezett Gyulai Pál-féle gondolkozású főrendekből. Ugy tudjuk, hogy ész és tudomány nincsenek politikai pártálláshoz kötve, hanem azért nevezett-e ki a király egyetlen ellenzéki embert a felsőházba? Pedig hát, hogy messzebb ne menjünk, Herman Ottó többet használt a magyar tudományosságunknak, mint azok a névtelenségek, kik kinevezés folytán a muzeum tanácskozó termében diszelegnek.

Minthogy nálunk miniszter csak az lehet, kik a minket gyűlölő bécsi körök előtt kedvesek, természetes, hogy a képviselőháznak lépten nyomon meg kell hajolni minden előtt, a mi Bécsből jön. Ha az ugynevezett honatyákat másképp megpuhítani nem tudják, akkor a végső fegyverrel állanak elő: *nem lehet, a király nem engedi*. A király akaratával fedezik a minket agyonnyomó katonai költségeket, a külön vámterület agyonformulázását, sőt még azt is, hogy hazánk fővárosának népiskoláiban még mindig kötelező a német nyelv tanítása. Az már köztudomásu, hogy a 25. §-t Tisza nem jószántából tette meg, de meg kellett tenni, mert így kívánták. A germánizáló hadsereg hivatalos nyelvét a király egy szavával magyar földön magyarrá változtathatná, de nem teszi. Mert a mi dinasztiaink soha, vagy csak a végső összeomlásnál látja át, hogy az ő és a magyarság érdekei között mégis csak voltak közös érdekek, melyeket jobban kellett volna ápolni, mint a hogy azt ápolták. De hát ilyen nyomorult, férfiatlan hízogó nép, mint a milyen az újabb kor magyarja, igazán nem érdemli meg a király rokonszenvét. Trónörökösünk dehogyan tud magyarul s a mi hízogó fővárosi sajtónk egyetlen lapnak kivételével azt hirdeti, hogy nyelvünket *kifogástalanul (!)* beszéli. Miért is tanulnám meg ennek a nemzetnek a nyelvét, gondolja Ferencz Ferdinánd, hisz ezek nem kívánják, hogy leendő királyuk

— TAVASZI ÉS NYÁRI UJDONSÁGOK! —

Legújabb divatkelmék, selymek, vásznak és mosókélme különlegességek,

legjobb minőségű **fekete kelmék** nagy választékban. 6—10.

Előzékeny kiszolgálás — a folyton emelkedő gyári árak daczára — **feltűnő jutányos árszámítás.**

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri, kiváló tisztelettel

ROSENWASSER MÓR Miskolcz, Széchenyi-utca 105. szám a., Takarékegylet épület,

Megay Róbert ur oszkrásdájával szemben.

nyelvüket beszélje. „A király itthon“ zengik kórusban a főváros napi lapjai, ha az uralkodó pár napra hozzánk lerándul. De hát nálunk van-e az *otthona* az állandó lakása? S ha nincs itthon, ha elhallgatjuk is, hogy hozzánk csak *ellátogat*, miért nem írjuk az igazságot, hogy: a király magyar földön, vagy közöttünk. A mennyiben én egy király bőrében magamat elképzelni tudnám, mélyen megvetném ezt a rosz kopó hielgést, ezt a gerincez nélkül való hajlongást, ezt az örökös eszmeszegény alkalmazkodást, mely szerepét a király körül betöltöttnek véli, ha a viszhang szerepére vállalkozik.

Természetesen az az akarat, melyet úgy a képviselőházban, mint a főrendi házban hiába keresünk, meg van, meg kell lenni az alkotmánynak más tényezőiben, mert akarat nélkül népek életében, országokban nem történik semmi. Tehát a bécsi körök akarnak s a magyar részről megszoktatták őket, hogy nekik ellent mondani nem szokás. Férfiass Stranzkyk nálunk nincsenek, de vannak Münnichek, Gajárik, Pulszky Gusztik bőviben. Figyeljétek meg, mit beszélnek ezek a királynak, mikor becses egészségük után tudakozódik. A király ezeket a nullákat még annyira sem méltatja, hogy velük a közállapotokat megbeszélje s jól is teszi, mert nem érdemlik. Ne csodálkozzunk hát, ha a bécsi körök elkényeztetett gyermek módjára azt kívánják, hogy minden gondolatukhoz a nemzetnek feltétlenül *muszáj* alkalmazkodni. Mert elkényeztette őket a delegáció férfiatlansága, mely minden követelésüknek *fájó szívvel* (!) de azért *vakon* engedelmeskedik.

Van-e bátorsága pl. valamelyik képviselőnknek, hogy mikor a király a hadsereg harczképességét dicséri, így szóljon: „Felséges ur, mi attól tartunk, hogy ez a hadsereg a hazát nemcsak

megvédi, de meg is eszi!“ Vagy a mikor a hajóhad szaporítását emlegetik, miért nem mondják meg nyiltan: „Felség! mi szárazföldi hatalom vagyunk, gyarmataink nincsenek s nemhogy a milliókért, de minden egyes krajczárért kár, a melyet hadi hajókra kidobunk“.

No, de ha ezek *nem szólnak*, br. Spaun, a szárazföldi hatalom tenger-nagyja *cselekszik*. Mint a „Budapesti Hirlap“ írja, a nélkül, hogy a delegációnak bejelenteni is érdemesnek tartaná, egyszerűen három új hajót épített 48 millió forintot. Most nem szól, de majd tudatja a túlköltséget, ha készen lesznek a hajók. Más országokban megtörténhetnék olyan bolond dolog, hogy Spaun urnak azt mondanák: „Ha csináltad, fizesd is ki, ha a nyelved öltöd is ki!“ s megtagadnák az elköltött milliokat. Nálunk? Ej uraim, ne bolondozunk! *Szemere* Attila pót-delegátus ur mit meg nem szavaz? No de jót is mivel. Választáskor pénzt osztogat, a mire nagy szükség van. Csakhogy ezt a pénzt visszaveszik adó képében a szavazótól, hogy fedezzék vele a Spaun ur és mások gyermekes kedvtelését.

Nyugodjunk hát bele a Spaun ur hajóiba, valamint abban is, hogy az állam hajójának szintén megvan a maga teherviselő képessége, melyet ha átlépnek, lesüllyed a hajó. Csak rajta hát, terheljétek katonai parádéval, ostoba hajóhad szervezéssel. Ha elsüllyed a hajó, vigasztal az, hogy a kik tulterheltek, azok is velük vesznek el . . .

Az a sötét pont.

— Egyházkerületi közgyűlés. —

A magyar kálvinista egyház kebelében egy idő óta bizonyos harczias szellem támadt föl, mely minden perczen küzdeni, harczolni, tűzbe menni kész.

Ezt a harczias szellemet a Bánffy Dezső lapja: a „Magyar Szó“ és az egyházi lapok idézték fel. Ha ezeket a lapokat olvassuk, mi magunk is tűzbe jövünk, dühösekké leszünk s karunk izmait kifeszítve kérdezzük: „Hol az az ellenség? Hadd üssük agyon!“ (Megjegyzendő, hogy mi nagyon könnyen tűzbe jövünk és a harcz az életelemünk.)

Hanem hát itt ennél a dolognál az a baj, hogy a fent érintett ujságok nem mutatják meg színről-szinre, hogy ki hát az ellenségünk és hogy hol van?! . . . És mi, bármennyire fölbuzduljunk is a harczias szózatától, nem tudjuk, hogy kit üssünk hát tulajdonképpen?! . . .

A fent érintett ujságok rémes arccal hirdetik: „Sötét pontokat, vésteljes fellegeket látunk a magyar protestánsizmus egén, melyek villámokat rejtenek sötét méhökben. A vihar közeleg és ha a nem örökös, elborítja s gyökerestől kitepi a protestáns egyház életének fáját. Az ultramontánizmus felütötte irtózatot fejét! Pásztorok! Vigyázatok!“

Van-e olyan protestáns ember, a ki erre a háborzogató szózatra nyugodtan maradhatna? Nincs! Mi is a mikor ezeket elolvastuk, egész megrettenve függesztettük szemeinket a protestánsizmus egére, hanem hát csodálatos — azon az égen se sötét pontokat, se vésteljes fellegeket nem vettünk észre.

Nagyon bosszankodtunk, mert harczias kedvünkben mi is szeretünk volna már a küzdelembe menni, tűzbe rohanni. De hát uram istenem, hová menjünk, merre rohanjunk?! . . .

Sehol senki, a ki meg tudná mutatni: ott az ellenség, protestánsok, üssétek!

Elkövetkezett a konvent. Vártuk, hogy ez a nagytekintélyű testület irányt és utmutatást fog adni nekünk az ellenség hadi állásáról és jó példát mutat arra nézve, miképpen kell érdekeinket meg-

TÁRCZA.

Nem látom már . . .

*Nem látom már kedvesemnek
Lobogó kendőjét,
Szivem, lelkemnek igazi
Eltűnt szeretőjét.
Völgyes, halmos messze távol
Választ el már tőle,
Lombsimító vándor szellő
Sem hoz hirt felőle.*

*Merre az a csillag ragyog,
Ott van a lakása,
Hajh! nincs neki kerek földön
Hasonlító mása.
Haja: arany, szeme: kék ég,
Szíve: gyémánt, drága;
És ez a kincs, e menyország
Nincs keblemen már ma.*

*Mintha látnám kis kertjében
Óreg anyja mellett,
Mint tölti meg a fájdalom
A szenvedő keblet.
Édes anyja lassan kérdi:
Mi bajod van lányom?!
— Fáj a szivem, édes anyám;
Hervad egy virágom.*

Geleji Zsolt.

Transvaalban.

— Saját külön tudósítónktól. —

Miután a tavaszi időjárás — követve a néppárt példáját — folytonosan megtartá hideg, esős — általán bizonytalan és kiállhatatlan voltát és miután a szén régen elfogyott a kamarából; annál fogva menekül-nöm kellett. Gondoltam, hogy elvándorlok Délafrikába s megnézem, mennyiben van már ott az angol-bur összekülömbözés, a melytől a feleségem már az ebédét sem tudja megfőzni. Biz én nem is tudom, hogy Vasco de Gamma annak idejében hány esztendő alatt jutott el Afrika déli csucsához, hanem most a közlekedés szerfölött gyors. Kevesebb idő alatt, mint a melyben egy miniszteri tárcza költségvetését letárgyalják, az ember megfordulhat Transzválból.

Fölösleges jelezni, hogy az angolokkal nem rokonszenvezek. Önzőbb nép nincs a földtekén. Az országa is pocsék. Semmi sem csiszolt ott a márványon kívül és nincs más érett gyümölcs, mint a főtt burgonya. Természetes, hogy fáj a foguk olyan országgra, a hol az ökölnyi darab gyémántok csak úgy hevernek az utca porában, mint nálunk a . . . citrom. Cecil Rhodest, vagy

Chamberlaint személyesen nem ismerem, de annyit tapasztalásból tudok, hogy ha az ember utczasepréssel keresi a kenyerét, akkor besározza ruháit, annál fogva komisz ember, míg ha csak a jellemét sározza be, azért lehet gavallér és gentleman.

Valami magasztos, az emberiséget vigasztaló lecke az, a melyet ebből a küzdelemből — akárhogyan dől el — a világhódító tanulhatnak és el nem felejtethnek és valami felséges látvány, hogy van még olyan megmérhetetlen kincs, melynek értékét a kettős könyvvitel sem tudja kiszámítani. A mit szobrokba faragnak, képben megpingálnak, de a mit kiábrázolni nem lehet, mint az Istenséget, mert azt csak érzi az igazi ember lelke. A burok legalább azt mondják, hogy a szabadságnál kezdődik az ember; a mi azonkívül él, az mind kutya, birka, hangya, vakondok, igavonó barom. És ennek a meggyőződésüknek nyomatékosan kifejezést adnak, mikor a puskájukból hull a tüzeső füttyülő magvával, a mely úgy esik az angol katonáknak, mint a kutyának a hegedűszó.

Persze ezek a burok parasztok és nem olyan udvariasak, mint a francziák. Mert megtörtént a fontenoyi ütközetben, hogy

védelmesni, a támadásokat visszaverni. Hanem hát ez a derék testület egyáltalában nem volt harcias kedvében, sőt olyan lagymatag módon, néma csendben intézte el a maga dolgát, mint az az ember, a kinek a szénája egészen rendben van.

No de jönnek az egyházkerületek! Ezek majd megfújják a harci riadót! Kivált a tiszáninneri, a melyik az öt kerület között a legharciasabb.

Hát elkövetkezett a tiszáninneri egyházkerület közgyűlése is. Itt tartották meg szerdán, csütörtökön és pénteken Miskolcson, az ev. ref. felsőbb leányiskola disztermében. A nyolcz egyházmegyéből a kiküldött képviselők mindnyájan megjelentek. Vastagnyaku, kemény kuruczok mind. No ha ezek megfújják a riadót, mint a hogy megfújták évekkel ezelőtt, a mikor az önkormányzat és vallásszabadság nagy érdekei forogtak kockán, hát azt meghallja az egész világ.

De nem fújták meg a riadót. Sőt maga Kun Bertalan püspök az ő nagy-szabásu évi jelentésében az egész harczot *alaposan lefújta*.

Az egyház mai állapotát, helyzetét ő sem látja egészen rózsásnak. Amde a bajok csak muló természetűek.

A bajnak legfőbb oka — így szól a püspöki jelentés — *a protestáns szellem és öntudat hanyatlása*. Azt vallom magam is, hogy meggyöngült bennünk az életfenntartó erő, az egységes protestáns szellem. Nincs bennünk a lángoló hitbuzgóság. Nincsenek közöttünk olyanok, kik máglyára mennének hitükért. De erre nincs is szükség, mert *bajaink olyanok, melyeket magunk orvosolhatunk*.

Ősz püspökünk különösen kiemeli, hogy az egyházi lapok az egyház jelenlegi helyzetét a *valónál sötétebbre, majdnem kétségbeejtő fekete színben festik*.

Hol vannak tehát azok a sötét pon-

tok? Hol vannak azok a vészjeljes fellegek? Hiszen ezeket sem Kun Bertalan püspök, sem a tiszáninneri egyházkerület, mely a püspöki jelentést nagy lelkesedéssel magáénak vallotta — nem látja. Ott vannak azok bizonyára csak a „Magyar Szó“ és az egyházi lapok fantáziájában.

Mi szeretjük a harczot és a legnagyobb lelkesedéssel harcolnánk a protestáns egyház igazaiért, szent jogaiért, ha azokat bármely oldalról veszély fenyegetné. De a harczra ez idő szerint *nincsen semmi ok*. Csak azért, mert a tiszáninneri egyházkerület körülbelül *háromszázezer* lélekszámából 15, mond *tizenöt* lelket a mult évben elhalásztak, bizony-bizony nem okos dolog az egész protestáns tábor hadi lábra állítani. Ha mások halásznak, hát akkor halásszunk mi is. Ha nincs olyan jó és erős hálónk, mint másnak, a hiányos hálót pótolják ki a nép vezérei lángoló lelkesedéssel és nemes példaadással. De a felekezeti harczot felidézni ma, a mikor ennek a szegény magyar hazának oly nagy szüksége van az egyetértésre, a hazafiak váltetett munkájára, hazaellenes, gyilkos cselekedet.

Őrizkedjünk a heczek-káplánok és az „Alkotmány“ nyomán haladni; mert miképpen ezeknek viczkánczó működésétől minden jó érzésű magyar katolikus ember undorral fordul el; azonképen fordulna el mitőlünk is minden józan gondolkozású kálvinista és lutheránus ember.

Ne jajgassunk vrain, hanem dolgozzunk! Fogjunk a munkához szent egyházunk és hazánk érdekében!

A gyűlés lefolyásáról a következőkben referálunk:

A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület tavaszi rendes közgyűlését e hó 16-án és következő napjain Miskolcson tartotta meg.

Mert a hollandus szobáinak belsejében annyira kényes szobapadlatának tisztaságára, hogy a köpörládát tulajdon nyakába akasztja. Hát hogyan származtak innen a burok, a kik nemcsak háborus időben de, rendes viszonyok közt is megteszik, hogy egy huzóban két hétig is levetkőzeten alusznak. Így lévén a dolog, biz azok kőczosak és — a mit a tiszt urakra szoktunk mondani — *ők csep-pet sem fessek*. Azért mégis szeretik őket az asszonyaik, mert ott minden asszonynak csak egy ura van és mindenkifölött való ur az egész országban az... Erkölcs, a ki minálunk már ismeretlen firma. Megindító látni, a mint a széles kalapu, fésületlen szakáiú bur papáktól bucsuznak hitveseik, zengedezve Csokonai Mihálynak ismeretes versét:

„Ha már felülz kincsem
Paripádra,
Vess végsőket nyögő
Galambkádra.
Gondot az ég rólad
Ugy viseljen,
Ha rám emlékezel
Minden helyen.
Térj vissza ölembe.
Palmaággal,
Vitéz és szerelmes
Forrósággal.“

Elnökök: Kun Bertalan püspök és báró Vay Béla főgondnok.

Jegyzők: Radácsy György egyházi, Szalay László világi főjegyzők; Vattay László egyházi, dr. Finkey József világi aljegyzők.

Jelen voltak: Zelenka Pál ev. püspök mint vendég, Nagy Pál gömöri, Szabó Endre ungi, Tóth Dániel alsó-borsodi, Keresztúry József alsó-zempléni, Vadász Pál felső-borsodi, Révész Kálmán abauji, Sárkány Imre felső-zempléni, Ragályi Géza tornai esperek. Bernáth Elemér, báró Vay Elemér, Ragályi Béla, Komjáthy Béla. Lakatos Miklós, Meczer József, Dokus Ernő, egyházmegyei gondnokok. Fejes István, Léway József, Nagy Ignác, Kérészy Barnabás, Idrányi Ferencz, Zombory Gedő, egyházkerületi tanácsbírák. Gróf Vay Tihamér, Vladár Ervin, Szathmáry Király Pál, Mikuleczky István, Molnár Bertalan, Papszász Lajos, Kőczán Miklós, Nemes Lajos, Szinyei Gerzson, világi egyházmegyei tanácsbírák és az egyházmegyék egyházi és világi képviselői. Bizony Akos egyházkerületi ügyész, Pataky Sándor egyházkerületi pénztárnok. A sárospataki főiskola képviselőiben: dr. Zsindely István, Buza János és dr. Tüdős István. A miskolci főgymnasium képviselőiben: dr. Kovács Gábor igazgató. A rimaszombati főgymnasium képviselőiben: Bodor István igazgató.

A gyűlés Kun Bertalan püspök buzgó imájával vette kezdetét, melynek végeztével báró Vay Béla főgondnok a következő megnyitó beszédet mondotta:

Főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés!

Midőn tavaszi rendes egyházkerületi közgyűlésünket ezennel megnyitottnak nyilvánítom: nem tehetem, hogy ez alkalommal különösen ne üdvözljem egyházkerületünk főpapját, méltóságos püspökünket, ki kevéssel ezelőtt töltötte be miskolci papságának 50 ik évét! Egyháza nem ünnepelheté még meg ezen aranylakodalmát, mert főpapját azon a napon kötelességei, a Conventeni elnöklés tartotta távol egyházától s azon a napon, a Convent s annak világi elnöke fejezte ki neki jókívánatait! De sem a Convent, sem a miskolci egyház nem tarthatják jobban magukénak, mint a tiszáninneri kálvinista *superintendia*, melynek élete, története már hosszú idő óta össze van függve az ő püspökével, mely megszokta őt tisz-

az angolok ötven lépésre közeledtek a francia őrsvonalhoz, a tiszték kalapjukat megemelve, tisztelegtek s a francia tiszték ugyancsak viszonozták az üdvözlést. Erre Hay lord így kiáltott: »Francia tiszt urak tessék löni!« Hauteroche ezredes pedig ezt felelte: „Uraim, mi sohasem lövünk elsőnek, löjjenek önök!“ Mire az angolok sortüzet adtak és meglőtték 23 tisztet és vagy 200 katonát. Hát a burok ilyent nem csinálnak, annál több eszük van. Akár Spionkopfnál, akár másutt, nem igen kínálgatták az elsőséget az angoloknak.

Elsőbbet Oranje köztársaságban néztem körül, melybe már az angolok bevonultak, de egyelőre nem tudni merre fognak kivonulni. Meglepő a burok komoly, puritán viselete, valami ótestamentomi már sötétlik külsejükön is, belsejükön is. Az embernyi embernek köztük oly sűrűn tele van növe az orcája szakállal, hogy a mig meg nem szólal, nem tudhatni, melyik a képes fele az ábrázatának. A tisztaság nem tartozik a kedveltebb erényeik közé, a mi megfoghatatlan, ha hisszük azt, hogy ezek Hollandiából vándoroltak ki. Mert Hollandia (Európába) egy napról-napra újra kimosdatott ország, melyben a tisztaság csömörlet. —

Bloemfontainben meginterjuholtam Roberts tábornokot, a ki éppen „alsóst“ játszott a törzstiszteivel. Kérdésemre, hogy mit szándékozik közelebb tenni, egész czinikusán azt felelte, hogy azonnal kimondja a kvart belát, mire a társai jót kacagtak. Mikor aztán forsziroztam tovább, hogy annak a Cronje fölött vívott pirrhusi győzelemnek a babérja nem futja ki hónapokig, akkor megütődött, levette a sipkáját s megtörölgeté izzadó homlokát. Akkor láttam, hogy a lord ur is immár — mint jó magam — a feje bubján viseli a térdekalácsát. Aztán mintegy engesztelőleg mondotta: „itt is the pace, that kills“ (a mi öl, az a sietés). Hogy mindeniknek annyira izzadt a homloka, keresem az okát, hát a tiszték is, a legénység mind köröskörül pécsi bort isznak. — A vízvezetékjüket tudvalevőleg elrontották a burok.

Hogy a Splényi detektívönök közvetítése folytán történt-e az bizonytalan, de tény, hogy szép sárga Engel-féle pécsi bort ittak, a minőt nálunk a vendéglőben 50 krért mérnek. Bár meginnák az angolok valamennyit.

Azután elkövetkeztem Pretóriába s meglátgattam az elnököt, Krüger pápát. Azon-

telni, szeretni, benne bizni, reá támaszkodni, buba, örömben vele osztozkodni! Azért is úgy hiszem a főtiszteletű superintendens érzületét tolmácsolva, ha azt indítványozza, hogy mélyen tisztelt főpásztorunknak ez alkalomból további hosszú életet és boldogságot kívánjunk, tartsa meg őt Isten mindvégig mostani friss, ép elmével egyháza s az egyetemes kálvinista egyháznak javára, dicsőségére! Ez érzelmeinknek pedig mai gyűlésünk jegyzőkönyvének első pontja legyen hű tolmácsa! Hosszan tartó lelkes éljenzés követte a főgondnok szép és lendületes beszédét, melynek elhangzása után Kun Bertalan püspök emelkedett föl s mindenkit mélyen megható szavakban köszönte meg az óvációt s mondotta, hogy ő a mai napon nemcsak a miskolci egyháznak ötvenéves lelkesze, hanem az egyházkerületnek is immár ötvenéves hivatalnok. A mikor a miskolci egyház lelkeszei hivatalát elfoglalta, az akkori püspök Apostol Pál az egyházkerületi pénztárnoki teendőket őt bízta meg. Az egyházkerületi közgyűlés ezután ebben az állásban megerősítette. Beszéde végén elmondja, hogy őt hosszú hivatalos pályája alatt a sok családi megpróbáltatások között a kerület szeretete és bizalma tartotta fenn, ez adott neki erőt a munkálkodásra. Ezt a szeretetet és bizalmat kéri továbbra is még hátralevő idejére. (Hosszan tartó, lelkes éljenzés).

Ezután a megható jelenet után Radácsy György főjegyző a püspök évi jelentését olvasta föl, melyben az ősz püspök hosszabban kiterjeszkedik az egyház kebelében feltámadt harcziás mozgalomra. Elmondja a többek között, hogy a bajokat némelyek a valónál is sötétebbre festik s egyháznak jelenlegi helyzetét a fokozódó féltékenységből kifolyólag egyházi lapjaink majdnem kétségbeejtő fekete színekben állítják elénk. Bajainknak legtöbb oka először a protestáns szellem és öntudat hanyatlása; másodsor a legközelebbi időben életbe lépett interconfessionális törvények s az a miatt előállottá reversálisok veszélyes volta, végül pedig az egyház szegénysége.

Ezek kijelentése után áttér a püspök az orvoslás végett kiendő propositzióra.

Azt vallom magam is, hogy meggyengült bennünk az életfentartó erő, az egységes protestáns szellem, nincs bennünk az a lángoló hitbuzgóság mint volt régen, — nincsenek közöttünk olyanok, kik máglyára

mennének hitükért, de erre nincs is szükség, mert olyanok a bajaink, melyeket magunk orvosolhatunk. Élesszük elevenségre a protestáns közszellemet, bírjunk teljes tudatával annak, hogy az autonomia micsoda áldozatokat kíván.

Áttér azután a másik dologra, mely komoly aggodalomra szolgáltat okot: az interconfessionális törvényekre. Eltagadhatatlan az a körülmény, hogy a gyermekek vallására nézve a történet egyezkedés hátrányokra ütött ki: de azt a bajt a vallásos hitélet felbresztése által lehet orvosolni.

Van még egy harmadik dolog is, melyre aggodalmainkat fektetjük: szegénységünk s ezzel összeköttetésben az 1848. évi XX. t. cikkben kifejezett egyenjogúságnak hiányosan csak részben való végrehajtása. Nem lehet mondani, hogy a hivesek áldozatkészsége kiapadt volna s egy biztató fényugár ez a jövőre nézve. Reményét fejezi ki, hogy ez a jobb jövő el is fog következni.

A püspöki jelentés nagy hatást tett a jelenlétűkre, azt egész terjedelmében helyesléssel fogadták s a jegyzőkönyvre való fölvételét elhatározták.

A napirend tárgyai közül fölemlítjük, hogy az egyházkerületi papi özvegy-árvatárra vonatkozó szabályzatot elfogadták.

A magyar nyelv s számtan tanítása ügyében elhatározták, hogy a kézi könyvet mellőzik, csak példatárakat használnak a népiskolákban. Tehát végre végeztek a magoltatási rendszerrel is.

Az egyetemes konvent tagjaiul rendes tagokul: Kun Bertalan, báró Vay Bélát, Fejes Istvánt, Radácsy Györgyöt, Bernáth Elemért, Mecser Gyulát; pótagokul Kérészy Bernát, Révész Kálmánt, Dókus Ernőt és Ragályi Bélát megválasztottak.

A budapesti egyetem mellett föllálandó protestáns theologiai fakultás ügye Bernáth Elemér indítványára véleményadás végett a sárospataki főiskola igazgató tanácsának kiadatott.

Ezután több — egyházakat és iskolákat érdeklő ügyet intéztek el, melynek száma a százat is megközelíti.

A gyűlés csak tegnap, pénteken délelőtt ért véget.

*

Szerdán délután 2 órakor közeled volt a „Korona szálló“, disztermében, melyben a gyűlés tagjai és városunk vezérférfái vettek részt. Talán mondannak is fölösleges, hogy

eszmékben gazdag és szellemes pohárköszöntőkben nem volt hiány. Az első pohárköszöntőt Szalay László világi főjegyző mondta s Kun Bertalan püspököt éltette. Vattay László egyházi aljegyző báró Vay Béla főgondnokot, Bernáth Elemér Kun Bertalant, dr. Finkey József világi aljegyző Zelenka Pál ág. ev. püspököt, Zelenka Pál a kerület elnökét, Molnár József rimaszombati ügyvéd a lelkeszei kart éltette. Báró Vay Béla a szabadelvűségért, Kaffka Ignác a vallásfelekezetek közötti békesség és egyetértésért, Kun Bertalan megköszönte a személye iránti szeretet és ragaszkodás megható nyilvánulását a kerületért emelt poharat. Nagy Pál gömöri esperes humoros felköszöntőben Lakatos Miklós országgyűlési képviselőt, mint a tornai egyházmegye gondnokát éltette. Lakatos Miklós — a ki soha ki nem állhatta a kétfejű sast, most a jelenlevő kétfejű sast: az elnökséget élteti.

A menü kitűnő volt, a melyért Reidinger Béla elismerést érdemel.

Az utcák új elnevezése.

Az utcák szőnyegen forgó ujrakereszteselési ügyében bátorodom egy pár szerény észrevételt megköszönni.

Tagadhatatlan, hogy helyes dolgot cselekszik Miskolc város hatósága, mikor az utcák régi elnevezését kritika tárgyává teszi s azokat, a melyek kifogás alá esnek, használaton kívül helyezi s jobbakkal akarja helyettesíteni.

Komoly megfontolást érdemel azonban az, hogy mely neveket lehet kiküszöbölni s még inkább az, hogy a neveiktől megfosztott utcákat hogyan nevezzék el újlag. Mert a régi hagyományos neveket csak nagyobb okoknál fogva lehet nullifikálni, ha pl. a név nem megfelelő, vagy megfelelőbbel helyettesíthető, vagy nagyjainkat akarjuk megtisztelni st.

Leghelyesebben járnak el e tekintetben az amerikaiak, kik az utcákat is sorszám-mal jelölik, a mi idegennek vagy bárkinek valamely előtte ismeretlen lakás megtalálását nagyon megkönnyíti.

Addig is azonban, míg itt e szokás életbe lépne (???), lássuk: hogyan, illetőleg kiktől kellene Miskolczon egy néhány utcát elnevezni.

ban a tornáczon visszahökkenem, mert bévülről hangos szóváltás hallatszott. Krüger papa meg a felesége a beszéd- és értelemgyakorlatokból tartottak egymásnak előadást. Az elnök ur kurtaszáru pipából kujtogatva, nagy léptekkel mérte a szobát, olyan hangulatban, a minőben én szokok tenni, a mikor a feleségem egyszerre három pár cipőre kér pénzt.

Nem vehettem ki, mi:ő volt közöttük per, de hallottam, a mint az asszony odavágta a férjéhez eme szókat: „Aki behunyja szemét, hogy álnokságot gondoljon és rángatja ajkait, már véghez vitte a gonoszságot“ (Péld. 16. 30.)

Valami árulásról lehetett szó, mert Krüger papa elvörösödve dohogta: „A sebes zápor idején való szüntelen csepegés és a morgó asszonyember hasonlók“ (Péld. 27. 15.) Nagyon szeretnek a bibliából beszélni.

Hogy engem megláttak, abba hagyták a versengést. Az elnök kiszólalt; Jőjj be Istennek áldott embere, mit állasz kinn? (I. Mózes 24. 31.) Az asszony hozzátette: „Szalma is. abrak is bőven van minálunk és hálásra való helye is van. (I. Mózes 24. 25.) Bementem tehát s az öreg rögtön kezembe nyomott egy rövid száru pipát és

síralmas hangon rebegé: „Kimberley hegyei se harmat, se eső tireatok ne szálljon és mezők ne teremjen semmi áldozatra valót“ (2. Sámuel 1. 21.) Csak bámultam. Majd folytató: „Szabadíts meg uram azoktól, akik gonoszt gondolnak, szívökben és mindennap háborut kezdenek“ (Zsolt. 140. 2. 3.) A mámi folytató: „Kik az istentelenségek étiket eszik és az erőszakételnek borát iszzák“ (Péld. 4. 17.)

Vigasztalólag szóltam közbe: Ne féljenek: „Az igazság felmagasztalja a nemzetet; a bűn pedig gyalázatjokra van a népeknek“ (Péld. 14. 34.) Az öreg Krüger szívélyesen megrázta a kezemet. Az idegen hangra bejött a szomszéd szobából könnyes arczczal az elnök leánya, Lotti kisasszony. Gyászban van. Kimberleynál lelőtték a vőlegényét. Ah, ezért átkozza az öreg azt a helyet. A mamája részvételt mutatott rá: Ime a keserűségek menyasszonya pedig: „a mi leányunknak illatja olyan, mint a mezőnek illatja, melyet megáldott az Ur!“ (I. Móz. 27. 27.) Hogy tetszik önnek Lotti? Kérdi hozzám fordulva.

Megrökönyödtem a kérdésre, hanem aztán én is ótestamentomoztam. Felsőleges alak, mondám: „Szemei, mint a vízfolyás mellett

való galambok, melyek tejben fürödnek. Az ő orczája hasonlatos a drága füveknek táblájához, melyek illatos plántákat nevelnek, az ő ajkai a liliumok, melyekről csepegő mirha foly.“ (Énekek éneke 5, 12, 13.) Hogy ezt elszavaltam, odajött Lotti, szemeiben száradó könnyel és így szólt: „Vajha lennél nekem én atyámfia, bevinnék anyámnak házába és adnék neked drága fűvel megcsinált bort gránátalmának levéből.“ (Ének 8. 1. 2.)

De kérem, kérem, szabadkoztam. Erre a vállamra borult és mondá: „Tégy engemet mint egy pecsétet a te szivedre“. (8. 6)

De könyörgöm, nekem otthon feleségem és gyermekeim vannak, hát nem lehet hm, hm, igazán sajnálom.

Ugy elszaladtam onnan, hogy Fokvárosig meg sem álltam. Ott fölkeresem az osztrák-magyar konzult és tudakozodom véleménye felől, persze magyarul egy ígét sem tud. Mikor mondám, hogy én bizok a burokban, fölhozta szemöldökét és annyit bőfögött: Was nützt das Schwimmen, wem kein Ufer winkt!

Erre innen is elszaladtam, pakoltam, utaztam s nem vettem lélegzetet sem, csak a kelenföldi állomáson.

Tudjuk Anonymus (most már Adorján pap) után, hogy a honfoglaláskor Miskolcz környékét Árpád számára Bors, kunkabar származású vezér, a Böngyér fia foglalta el, ki a fejedelemtől a felvidékre kiküldetve, az ide közel levő Borsod várát is építtette. A honfoglalás ideje alatt egy hónapig a Hejő (Heujou) vidékén táborozó Árpád épen ezért Böngyérnek, a Bors atyjának adományozta e vidéket a „Tapolcza vizétől a Sajóig, melyet most Miskolcznak (Miskouczy) neveznek“. (Adorján krónikája 31 ik fejezet).

Miskolcz város a maga dicsőségére cselekednék, ha első urai iránti kegyeletből egy utcát Böngyér-utcának nevezne el, lehetőleg az Avas alatt (pl. a Mindszent, Felső-papszer, Toronyalja-utcák valamelyikét), a hol az első telepek voltak.

Hasonlóképen e tájon egy szép utcát kellene elnevezni Bors vezérről, vármelegyénk dicső elfoglalójáról, annyival is inkább, mivel az ő utódai, a hírneves Bors-Miskócz nemzetség tagjai bírták sokáig e várost, kik közt nem egy kiváló hadvezér és államférfi volt.

Ez által az is el lenne érve, hogy Miskolcz köznépe is megismerné városa alapítót, a kik bizony még az intelligencia egy része előtt is az ismeretlenség homályában vannak.

Óh a nagy Bors vezér nem egy utcát, hanem egy szobrot érdemelne tőlünk ez áldott szép vidékért.

Negyedik Béla király a Muhinál vívott, ránk nézve gyászos emlékű csata után a Bikken keresztül a Forgáchok zniói várába menekülve, bizonyára utba ejtette a Szinva völgyét, már csak azért is, mert erről volt legkönnyebben elérhető az üldöző tatárok ellen menedéket nyújtó Bikk.

Ezt tudva a mostani Urak-utcáját, vagy pedig ennek a Légrádi-hidtól felfele eső folytatását a Vízköz-utcával összefoglalva IV. Béla király utcának kellene elnevezni, mert valószínű, hogy itt, vagy az Avas alatt vágtatott el „ez ország második alapítója“.

II Rákóczy Ferencz vezérlő fejedelmünk nevét — mint örömmel olvasom — viselni fogja egy utca. Valóban nemzetünk vezérlő csillaga megérdemelné e csekély kitüntetést, ha soha nem járt volna is Miskolczon. De mint köztudomású dolog: gyakran tartózkodott itt a sötét-kapunál levő házban s levelet is nem egyet keltezett Miskolczról különösen XIV. Lajos francia királyhoz; így ha a fő-utca nem volna már elnevezve Széchenyiről, — mint az ő utcája, — az ő nevét méltán viselhetné.

A mult (18-ik) század második felének egyik legkiválóbb költője: a korán elhalt *Dayka Gábor* Miskolczon született.

Nincs szerencsém tudni (azt hiszem még eddig másnak sem), hol volt az ő szülőháza (a minek megkeresését valamikor célul tűztem ki magamnak).

Nem mondok kegyeletet sértő dolgot, mikor azt mondom, hogy e nem ép jelenték-telen költő szülőházát — ha meg volna még — vagy ennek helyét a róm. kath. egyház anyakönyvei vagy a városi levéltár utbaigazításai nyomán még az utcák elnevezésének végérvényesítése előtt ki kellene kutatni (s majd emléktáblával is megjelölni) s az illető utcát *Dayka Gábor* utcának nevezni.

Ha ez azonban rövid idő alatt nem sikerülne, miért ne lehetne pl. a mostani Nagymajor vagy Fazekas-utcát nevezni róla ideiglegesen.

Vadnay Károly írja, hogy *Petőfi Sándor* Miskolczon jártában az ő édes apjánál szállt meg, mint vendég a Városházterén levő, jelenleg Szeremley-féle házban.

Már régebben szándékoztam javasolni a Városházterék *Petőfi*-ról való elnevezését, most éppen alkalomszerű. Itt az idő rá, hogy e két név felcseréltesék! Külömben sincs e tér személynél elnevezve, tehát senki itt kegyeletet nem sért meg vele Miskolcz,

ha e tér jelenlegi nevezetét elhagyja és Magyarország legnagyobb költőjének nevével helyettesíti.

Nem is lesz rosszabb hangzásu a „*Petőfi-tér*“ a „*Városház-tér*“-nél.

Kegyeletes szép dolognak tartom, hogy *Mária királynéről*, *Nagy Lajos királyról*, *Zsigmond királyról*, ki Miskolczot szabad királyi várossá (civitas) emelte, *I. Mátyás* és *I. Lipót királyokról*, történeti alapra támaszkodva, utcákat neveznek el; valamint azt is, hogy jelenleg élő nagyjainkat is (pl. *Lévay*, *Vadnay*) megtisztelik ily módon.

A gyermek-éveit városunkban töltötte b. e. *Munkácsi Mihály* emlékét is megörökíthetnők egy utcával, lehetőleg azzal, amelyben nevelkedett.

Látható az elmondottakból, hogy egy néhány utcának illetően történendő elnevezésével Miskolcz történetének egyes mozzanatait is érintenők, a mi nagy fontosság-gal bír.

Czél szerűnek tartanám, hogy az aktuális kérdésben Miskolcz város történetirójának, *Dr. Szendrey János* urnak véleménye is igénybe vétessek.

*

A többi utcák elnevezésére csak azt jegyzem meg, hogy a hol csak lehet, legjobb lesz megtartani a megszokott régi nevet.

A *Vízköz-utca* elnevezése pl. ha a *Szinva*-nak *József-laktanya* melletti ága betöltetik, nem lesz többé jellemző, azért a földrajzi viszonyok változásával mással cserélendő fel. Jobban illenék ez vagy a *Sziget-utca* elnevezés a jelenlegi *Belgrádra* (ha ugyan ez sziget lesz még valameddig).

A *Gilányi-utczát* helyesebben volna *Zene-sz.*, mint *Zene-utczának* nevezni el.

Indokolatlan a *Nagy-Füzes* utcának a délibábról leendő elnevezése (mint *P. Z.* ur cikkéből olvastam.)

A *Sepesi-sor* is maradhatna ama híres miskolczai család emlékére továbbra is *Szepessy-utczának*, amely különben is taxás birtokuk volt a négyesi *Szepessynek*.

A *Kálló-utca* nevének megváltoztatására sincs semmi ok.

Kérem Miskolcz város illetékes bizottságát, hogy legyen tekintettel az általam elmondottakra, mint a melyeknek megírására engem nem az akadémikus akarás, vagy viszketektség, hanem szülővárosom ügyei iránt való éber ügyelmem és előszeretetem indított.

Miskolcz.

UJDONSÁGOK.

— **Polgártársaink figyelmébe.** Nehány nappal ezelőtt hivatalos formában megjelent lapunkban az az értesítés, hogy a jövő évre érvényes képviselő választók névsora május 5-étől 25-éig a városi igtató hivatalban közszemlére ki van téve, azt mindenki megtekintheti. Mindennek daczára polgártársaink nem nagy érdeklődést mutatnak a névjegyzék iránt. Azt nagyon kevesen nézik. Pedig bizonyára sokan vannak polgártársaink között, kiknek neve ki van abból hagyva. Nem mulik el egyetlen választás sem a nélkül, hogy legalább egy pár száz adófizető polgár fogcsikorgatva ne hagyná ott a szavazó urnát, a miatt, hogy nincs felvéve, vagy rosszul van bevezetve a névjegyzékbe. Akkor aztán kapkod fűhöz-fához egyszébe jut az a sok szép bankó, a melyet adóba kiizzadt esztendőnkön át s végtelenül bosszantja, hogy még attól az egyetlen jogától is megfosztották, hogy öt évben egyszer bele szólhasson az ország dolgainak intézésébe.

Hanem ilyenkor, mikor annak az ideje van, hogy az előfordulható bajokat megelőzze akkor eszeágában sincs senkinek, hogy meggyőződést szerezzen: vajjon nem felejtették-e ki nevét a lisztából. Figyelmeztetjük tehát adófizető polgártársainkat, hogy *naponkint a hivatalos órák alatt a közszemlére kitétt névjegyzéket tekintsék meg* s ha nevök ki van hagyva, vagy valamely adat rosszul van beírva, javíttassák ki. Még most elég jókor van. Ne feledjék, hogy jövőre választás lesz.

Tájékoztató.

Május hó 19-én: Nadina Slavianszky hangversenye a koronán.

Május 27. Az ügyvédi kamara évi közgyűlése.

Junius 3. A diósgyőri „Jószerecsó dal- és önképzőkör“ zászlószentelési ünnepélye.

Junius 3. A magyar turista egyesület közgyűlése.

Junius 9. A miskolczai ev. ref. felsőbb leányiskola tavaszi táncmulatsága a Népkertben.

Értesítés.

Sajnálattal értesítem a mélyen tisztelt közönséget, hogy 50 éves miskolczai papságom évfordulójának emlékére jelzett ünnepélyes istentisztelet tartását, közbejött körülmények, főleg pedig gyengélkedésem miatt kénytelen vagyok elhalasztani f. évi junius 10 ik napjára.

Miskolcz, 1900. május 16.

Kun Bertalan,
ev. ref. püspök.

— **A király előtt.** Báró *Vay Béla* főrendiházi alelnököt ő felsége a király csütörtökön délelőtt 10 órakor a budai kir. várban magán kihallgatáson fogadta.

— **József főherczeg Miskolczon.** Mint *Kassáról* értesítenek legnépszerűbb főherczegünk folyó hó 27-én fog oda érkezni, hogy az ott állomásozó honvéd csapatok felett a tavaszi szemlét megtartsa. Innen *Iglóra*, *Iglóról* pedig hozzánk Miskolczra rándul le hasonló minőségben, hogy mint a honvédség főparancsnoka honvédeink szakszerű kiképzéséről meggyőződést szerezzen.

— **Kun Bertalan üdvözlése.** *Kun Bertalan* püspököt miskolczai lelkipásztorkodásának ötvenedik évfordulója alkalmából a tiszántuli egyházkerület — mely szerdán tartotta Debreczenben tavaszi közgyűlését — megleghangu táviratban üdvözölte. A távirat szövege a következő:

Főtiszteletű

Kun Bertalan püspök urnak

Miskolcz.

A tiszántuli egyház kerület nevében és megbizásból üdvözöljük méltóságodat miskolczai lelkipásztorkodásának ötvenedik évfordulója alkalmából. Midőn Isten kedvező jóságát hálásan emlegetjük az eltöltött félszázad alatt méltóságodat tevékenységében magyar református egyházunk javára is érvényesült áldás teljes munkásságáért legmelegebb óhajtasunkat fejeztük ki, kérve a kegyelem osztogatóját, hogy méltóságodat az ünneplő egyház a vezetése alatt álló egyházkerület s magyar református egyházunk élén még sokáig tartsa meg.

Dégenfeld József, *Kiss Áron,*
főgondnok. püspök.

— **Dóczy Gedeon jubileuma.** *Dóczy Gedeon* nak, a növevelés érdemes apostolának negyvenéves tanári jubileumát Debreczen város közönsége holnap, május hó 20-án fénynyel és benső érzéssel ünnepli meg. Ez

az ünnep bennünket miskolcziakat is közelről érdekel, mert hiszen az ünnepet férfú Miskolcson is egyik uttörő harciosa volt a protestáns nőnevelés ügyének. Nagyon számosan élnek városnak hölgyei között, a kik *Dóczy Gedeon* nak, mint a miskolczi ev. ref. felsőbb leányiskola egykori igazgatójának tanítványai voltak, a kik a most összegyűjtött „Dóczy-Gedeon alapítvány”-hoz szintén hozzájárultak. Az ünnepélyre városunkból is többen készülnek.

— **Esküvő.** *Friedländer* Jenő június hó 6-án esküszik örök hűségét Debreczenben *Pollacsek* Lipót és neje kedves leányának, *Adél* kisasszonynak.

— **Előléptetések.** A miskolczi m. kir. állami felső kereskedelmi és polgári leányiskolák tanári karában nagyobb mérvű előléptetés volt. Így előléptek *Gálffy Ignác* igazgató, *Brósz Károly*, *Kovács Lajos*, *Czeglédy Elek*, *Dienes Péter*, *Gagy Samu* tanárok és *Czeglédy Elekné* s *Szücs Gézáne* tanárnők.

— **Jó szívek figyelmébe.** A szülők, a kenyérkereső gondos édes szülők kidőltek a hétköznapi nehéz harc küzdő porondjáról, megtörte erejüket a létért, a családok boldogságáért folytatott nagy küzdelem. Hamar elmentek egymástán, árván hagyva 5 kis gyermeket gyámoltalanul, egy betevő falat nélkül. Akadtak már eddig is nemesen érző jó szívek, kik a legszebb emberi erényt gyakorolva három gyermeknek jövőjét, sorsát, szívök nemes sugallatát követve biztosították. Még a két legnagyobb testvér áll gyámoltalanul egy 10 éves fiú és egy 11 éves leányka. Azo khoz intézzük szavunkat kiknek jó szívök mellé a sors az anyagiakból is juttatott valamint, hallgassák meg a két szegény kis árva esdő kérését, Istennek ennél jobban tetsző szöb, és nemesebb tett véghez vitelére ugy sem fog soha alkalmuk nyilni. A gyermekek eddig egyszerű, de tisztességes polgári nevelésben, rendes iskoláztatásban részesültek, épek, egészségesek és rokon-szenves megjelenésűek. Gyámoltásuk, vagy esetleges örökbefogadásuk érdekében lapunk szerkesztősége a legnagyobb készséggel szívesen szolgál felvilágosítással.

— **Orpheum előadások** A fagyoszenetek alig multak el, megjelentek városunkban a „könnyű műzsa” hirdetői. Ez idén különösen gyenge erőkből állította össze *Lengyel* di rektor társaságát. Könnyen lehetséges, hogy a párisi világkiállítás is oka ennek, amennyiben a párisi mulatók, melyek e nyáron fölötté nagy számmal vannak, különösen sok orpheum divát absorbeálnak.

De ez még maga nem jogosithatta fel a direktort, hogy Miskolcz város intelligens közönségét olyan hülyeségekkel traktálja, a minőket mindjárt a megnyitó előadásán alkalmunk volt hallani. A hanganyag maga silány, a társaság ereje lankadt és sok javulást aligha várhatunk.

A műsor különösen rosszul van összeállítva és a lehető legrosszabb, a mennyiben a tavaly megmagyarosodott műsor helyett már vegyesen magyar és német. Ez utóbbira részben mert német, részben pedig trágártartalma miatt a rendőrség figyelmét is felhívjuk.

Általában nem sok jót mondhatunk róluk, habár az igyekezet, hogy minél jobban ki-elégítsék az igényeket minden egyesben megvan.

A kiállítás maga meglehetősen tetszetős.

— **Előléptetések.** A miskolczi királyi pénzügyigazgatóságnál több előléptetés történt. Így előléptek: *Hubay József*, helyettes pénzügyigazgató, *Pehovics Ágoston*, *Berner Géza*, *Tschürtz Aurél*, *Edelény Árpád*, *Lipovniczky I. dr.*, *Szentmiklóssy Odón*, *Steinhauer Lajos* titkárok, illetve segédtitkárok és *Rácz Endre* fogalmazó segéd-titkárrá.

— **Állomások névváltoztatása.** A m. kir. államvasutaktól nyert értesítés szerint a bennünket is érdeklő következő állomásnevek változtak, a mit ajánljunk a közönség figyelmébe: *Balogfalva* ezentúl *Balogfalu*, *Bárczika* ezentúl *Barczika*, *Bettlér* ezentúl

Bettlér, *Kaal-Kápolna* ezentúl *Kál-Kápolna*, *Keresztes-Nyárad* ezentúl *Keresztes Nyárad*, *Nyék-Ládháza* ezentúl *Nyék-Ládhaza*, *Pelsőcz* ezentúl *Pelsűcz* hivatalos névvel nevezendő.

— **Kinevezések.** A m. á. v. igazgatósága *Beke István*, *Diószeghy Dániel*, *Klaucsek János*, *Molnár Gyula*, *Práger János* és *Szulovinyi Lajos* miskolczi üzletvezetőségi díjnokokat irodaaltisztekké nevezte ki.

— **Junilalls.** A miskolczi ev. ref. felsőbb leányiskola növendékei június hó 9-én a Nép-kertben a létesítendő korcsolya pálya és internátus javára tavaszi táncmulatságot rendeznek. E mulatság, mint minden évben, ugy bizonyára ez idén is egyike lesz a legsikerültebb tavaszi táncmulatságoknak. Belépti díj: Személyjegy: 2 korona. Családjegy: 4 korona. Tanulójegy 1 korona.

— **Tanulmányut.** A budapesti *József* műegyetem hallgatói közül 50-en *Rejtő Sándor* tanár vezetése alatt a napokban tanulmányi utat tettek a diósgyőri vasgyárba.

— **A görömbölyi új róm. kath. plébános.** *Dr. Samassa József* egri érsek a munkácsi cz. püspök kegyuri ajánlata folytán görömbölyi róm. kath. plébánossá *Panulin Péter* egri róm. kath. lelkészt nevezte ki.

— **Műkedvelői-színi előadás.** A diósgyőri polgári ifjuság június 3-án a diósgyőri tapolca-fürdő tánctermében *Géczy István* kitűnő népszínművét: „*A gymesi vadvirág*”-ot adja elő. A tiszta jövedelem a diósgyőri ev. ref. egyház orgona-alapjához csatolttatik. Kezdeté este 7 és fél órakor. Előadás után táncz.

— **A Borsodi-Bükk-Egylet.** Május 20-án, vasárnap, délutáni kirándulást rendez. Cél a Nagykovács. Indulás d. u. 2 órakor az Erzsébeterről. Gyaloglás 3 óra. Hölgyek a Lád-erdőig, és visszafelé a Tapolczától kocsin mehetnek. Vezető: ifj. *Sassy Árpád*. Miskolcz, 1900. május 16-án. *Petro József* ü. v. alelnök, *Kühne Adolf*, titkár.

— **A Slaviansky hangverseny.** Az orosz nemzeti ének- és zenekar, melynek mai egyetlen hangversenye elé feszült várakozással tekint városunk és a környék közönsége. Ma érkezik Miskolczra. A Koronaszálló díszterme előre láthatólag szűknek fog bizonyulni az érdeklődő közönség befogadására.

E fölött nem is csodálkozhatunk, mert ki nem lenne kíváncsi a búbajos énekű oroszokat meghallgatni a pacsirta szavu és elragadó szépségű *Nadinát* megtapsolni.

Az oroszok műsora a legszebb, a legmeghatóbb dalokat öleli fel, különösen felhívjuk a közönség figyelmét az örökszép „*Ej Uchnem*” és az andalító zenéjű „*Vörös Szarafán*” híres orosz dalokra.

A speciális orosz hangszerekből álló zenekar bizar és eredeti voltánál fogva nagy hatást fog kelteni az egyes hangverseny számok alatt a terem ajtaja zárva lesz, nehogy a közönség a műélvezetben zavarva legyen. miért is kéretik a közönség pontban 8 órakor megjelenni.

Jegyek *Ferenczi B.* könyvkereskedésében kaphatók és este 7 órától kezdve a pénztárnál.

Helyárak: körszék 6 korona, zártszék 4 és 3 korona, bemenet 2 korona, karzat 1 korona.

x **Üzletmegnyitás.** Szíves tudomására adom, hogy női- és férfi divatárú üzletemet egész-ségem helyreállítával ismét megnyitom.

Főszlyt fektetek arra, hogy üzletem az áruk kitűnő minősége mellett olcsó árakkal is feltűnjenek.

Kiválókép az igen divatos selyem áruk beszerzésére voltam tekintettel és e czélből a legvatosabb selyem kelmék bevásárlása végett a lyoni és svájci selyemgyárakat meglátogattam.

Üzletem a női- és férfi divatárú minden nemével dusan felszelve lévén az igen tisztelt vevőkönzönséget, áruim és különösen remek selyem kelmém, pasztell színekbeni ruhaszöveteim, utazó ruhákra legdivatosabb

hómes pons angol és legujabb doublé pepita kelmém megtekintése és bevásárlásainak eszközzésére meghiva, felkérem, hogy bizalmával jövőre azon mértékben megörvendeztetni sziveskedjék, melylyel azt kiérdemelni kiválóan törekedni fogok.

1-10

Tisztelettel:

Dancs József.

— **Rendelet a diákok játékaról.** Annak az egyszerű dolognak az előkészítésével is, hogy a középiskolai diákság a hét egy délutánján a gyöpre szabadulhasson, a hivatalos apparátus két álló esztendeig foglalkozott. Egy évig tartott a tanterv elkészítése, azután következett az életbeléptetésről való szak-tanácskozások sora, végre megszületett a rendelet diákok játékaról. A rendelet szerint a költségvetés korlátolt határai miatt csak az alsó négy osztályban léptetik életbe a játékdélután; a felső négy osztály eddig is meg volt játék nélkül, várjon tehát még vagy egy esztendő. Kárpótlásul a rendelet igen részletesen elmondja a játékdélután czélját. Tervet ad az órabeosztásról, a mely szerint a diákok játszanak. E szerint két óra hosszat tart a játékdélután, ámbár, ha jól emlékszünk, a mi diákkorunkban a játékdélután az ebéd után való időtől estig tartott. Kárpótlásul itt is kitézi a rendelet pontosan azokat az irányadó szempontokat, a melyek szerint a középiskolai igazgatók jelentéseiket elkészítsék a játékot vezető tanárok díjazásáról, a játék- és korcsolyatér nagyságáról és berendezéséről, a megengedett játékok nemeiről, az egy csoportba összevonható tanulók számáról. Kijelöli még a rendelet, hogy mely hónapokban kötelező a játékdélután s hogy az időjárás szerint mikképen változtatható az óraterv. Sajnos, hogy az idei tavasz játék nélkül fog elmúlni. A rendelet ugyan még elég jókor készült el s most még másfél hónapjuk lenne a játékre, azonban a költségvetésbe e czélra oly csekély összeget illesztettek be, hogy alig lesz fedezhető az őszi költség. Lesz tehát végre játékdélután, de csak ősszel és csak a kis diákoknak: a polgári és kereskedelmi iskolák pedig még ebből is ki vannak zárva.

Közgazdaság.

Mezőgazdasági tanfolyam a néptanítók számára.

A m. kir. földművelésügyi miniszter a gazdasági ismételőiskolák vezetésére hivatott néptanítók gazdasági kiképzése czéljából folyó évi augusztus hó 1-től 28-ig az

1. adai,

2. lugosi,

3. kecskeméti,

4. rimaszombati,

5. nagyszentmiklósi földművelőiskolákon;

továbbá ugyancsak folyó évi augusztus hó 2-től 29-ig az

1. adai,

2. pápai,

3. kecskeméti,

4. jászberényi,

5. hódmezővásárhelyi,

6. rimaszombati,

7. c-ákovári,

8. nagyszentmiklósi,

9. szentimrei,

10. algyógyi,

11. lugosi,

12. csabai,

13. karczagi,

14. szabadkai földművelőiskolákon 20—20, összesen 380 néptanító számára négy hetes gazdasági tanfolyamokat rendez.

A négyhetes tanfolyam tartamára minden felvett néptanító egyszáz (100) korona átalányban részesül, melyből utiköltség, ellátás, szóval minden költség fedezendő lesz.

Tanfolyamokra tényleg alkalmazásban levő oly néptanítók vétetnek fel, kik mezőgazdasági tanfolyamon még részt nem vettek.

A tanfolyamon való felvételre a tanítók az illetékes vármegyei tanfelügyelőségük útján jelentkezhetnek.

Hirdetmény.

A miskolci kőedény és agyagipar r-társaság a város tulajdonához tartozó sóházi telekből 324 négyszögöl területet örök áron megvásárolni szándékozik.

Ezen eladási ügy a t. v. közgyűlés 43/900. határozata, valamint az 1886. évi XXII. t. cikk 110. szakasza értelmében a f. év június hó 19-ik napjának d. u. 3 órájára kitűzendő közgyűlés tárgysorozatába felvéteik.

Miskolcz, 1900. évi május hó 14-én.

Soltész, polgármester.

Gyöngyvirág-u. 69. sz. alatt

3 áru-asztal (pultok)

márványlappal

réz mérő, sulyok, horgok s többféle

eladók.

1582. sz.
1900. tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A miskolci kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Özv. Busek Lajosné végrehajthatónak, Magyar István és neje végrehajthatást szenvedett elleni 184 kor. 34 fill. követelés s járuléka iránti ügyében az árverést a miskolci kir. törvényszék területén levő: a miskolci 3671. sz. tkvben a 1. sz. 2905. hrsz. 13. sorsz. a Tizenháromváros-utcán levő ház, udvar és kertre 1500 korona e-nnel megállapított kikiáltási áron elrendelte, hogy a fenti megjelölt ingatlan az 1900. évi május hó 31 ik napjának d. e. 9 órájkor ezen kir. törvényszék árverelő helyiségében megtartandó árverésen a kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Miskolczon, 1900. márcz. 16-án.

A kir. tvszék, mint tkvi hatóság

Sebe Alajos,

kir. tvszéki bíró.

Árverési hirdetmény.

A Miskolci Takarékpénztár részéről közhírré tétetik, hogy a következő számokkal jelzett elévült zálogtárgyak, u. m. arany és ékszeremük

9572, 9766, 9769, 246, 6193, 542, 952, 1063, 1177, 1469, 1506, 1531, 1645, 1654, 1687, 1726, 1812, 1813, 1858, 1869, 1922, 1929, 1943, 9411, 1974, 1976, 2021, 1232, 2055, 2120, 2131, 2178, 2189, 2193, 2273, 2281, 2289, 2291, 2298, 2309, 2316, 2332, 2351, 2353, 2364, 2366, 2368, 2387, 2433, 2445, 2477, 2480, 2483, 2487, 2585, 952, 1177, 689.

Értékpapírok: 7679, 336, 443, 821, 386, 1009, 1170, 1248, 1270 számok alatt

1900. június 7-én d. u. 3 órakor

elárvereztetni fognak.

Az illető zálogtulajdonosok figyelmeztetnek, hogy a fent számozott zálogtárgyakat az árverés napjáig kiválthatják.

Kelt Miskolczon, 1900. május 7.

A Miskolci Takarékpénztár igazgatósága.

Építetők és háztulajdonosok szíves figyelmébe!

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, miszerint

Építkezési munkálatokat

ugy saját, mint bármily más terv szerint, anyagok hozzáadásával vagy a nélkül elvállalok.

Ugy a fővárosban, mint helyben és nagyobb városokban építkezéseknél többven át mint munkavezető is szerzett tapasztalataim elegendő biztosítékot nyújtanak az elvállalt munkák pontos és megfelelő elkészítéseért.

Tervekkel és költségvetéssel készséggel szolgálok.

Kiváló tisztelettel

Pollák Gyula, vizsgázott építőmester

Miskolcz, Ujvilág-utca 7. sz.

Remek kiránduló-hely a közelben.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására hozni, miszerint **Betegvölgy 347. sz. a.** a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelően, csinosan berendezett

a „Hársfához címzett nyári borozómat

megnyitottam.

Főtörekvésem oda irányul, hogy tisztán kezelt italok kifogástalan kiszolgálásával a n. é. közönség pártfogását kiérdemeljem.

Kiváló tisztelettel **Strausz József.**

Remek kiránduló-hely a közelben.**WALLA JÓZSEF**

Mozaik és cement-áru gyára

BUDAPEST, Rottenbiller-utca 13.

Granit-terazzo,
Betonírozások,
Medenczék,
Csatornázások,
Szökőkutak,
Jászolok,

Fayence falburkolati lapok
Aszfalt-tető és elszigetelő
lemezek,
Kerámít-lap,
Mozaik-lap à la Mettlach,
Márvány Mozaik-lap,

Cement-lap,
Menyestet-nádszövet,
Tűzálló téglák,
Porland CEMENT,
Roman CEMENT,
Terracotta-árak.

6-6

Miskolczon, Sörház-utca 11. szám alatt

1 lakóház korcsmahelyiséggel, teremmel,
tekepályával;

Kertész-sor 2. szám alatt egy

lakóház 1 holdas kerttel,

a Kőporoson

egy nagy ászokpincze

ujjonnan épített malátagyárral, valamint több rendbeli kisebb pincze, szőlő és 8 drb. kevésbé használt erjesztő kád tölgyfából (tartalma 30 Hectoliter)

eladó.

Tudakozódní lehet Sörház-utca 11. sz. alatt.

AMERIKAI ÁRUHÁZ

MISKOLCZ, VÁROSHÁZTÉR 1. SZÁM (BREUER-PALOTA).

Miskolcz város legolcsóbb bevásárlási forrása!

Legnagyobb választék!

Tavaszi idény 1900.

Pontos kiszolgálás!

Tessék az alábbi árjegyzéket elolvasni és annak valódiságáról személyesen meggyőződni. 10*

Jó mosó kartonok

méterje 15 kr.

Francia levantin

méterje 26 kr.

Angol zefir

jó mosó, méterje 25 kr.

Francia zefir

nagy választékban, valamennyi kiválóan szép mintákban, legjobb minőségben, gyönyörű kivitel!

Duplasz. divatszövetek

minden kivihető mintákban, 22, 24, 26, 28, 30 kr.

Legujabb pepita

és más kivitelű mintákban, méterje 52 krtól feljebb.

Fekete és színes gyermek, női, valamint férfi **harisnyák, ing-bluzok, miderek, keztük,** női és férfi **nyakkendők, csipke, szalag, selyem, dísz-zsinór, aplikáció** és mindenféle **szabó-kellékek** legolcsóbb árban kaphatók.

Tavaszi kosztüm-kelme,

120 cm. széles, gyönyörű kivitelben, méterje 86 krtól feljebb.

Duplasz. fekete kelme

méterje 26 krtól feljebb.

Fekete kelme,

120 cm. széles, tiszta gyapju, méterje 56 krtól feljebb.

Vásznak

1 vég 30 rőf creas vászon 2.95, 3.50, 4.50.

1 vég 30 rőf Rumburgi vászon 3.70, 4.50 és feljebb.

1 vég kanavász

3 frt 30 kr.

1 finom szövetgarnitúra

(2 ágy- és 1 asztalterítő) 4 frttól feljebb.

Futószőnyegek,

65 cm. széles futószőnyegek mtrje 23 krtól feljebb.

90 cm. széles futószőnyegek mtrje 54 krtól feljebb.

Csipkefüggönyök

100 cm. széles, méterenként 22, 28, 30, 38, 42, 50, 60, 65 kr.

120 cm. széles m.-ként 70, 85, 1.20.

Csipkefüggönyök

egy pár (2 ablakra) 3¹/₂ méter magas 3.20, 3.80, 4.—.

Férfi és női fehér ingek,

Sima fehér férfi ing 90 krtól feljebb. női ing csipkével vagy himzésel díszítve 65 krtól feljebb.

Verseny nélkül. 10 frt bevásárlásnál 1 korona engedmény levonandó.

AMERIKAI ÁRUHÁZ

Miskolcz, Breuer-palota.

Vidéki rendelések a legnagyobb figyelemmel eszközöltetnek.

Tessék kivágni!

AMERIKAI ÁRUHÁZ, MISKOLCZ.

1 korona engedmény

10 forint áru bevásárlásnál levonandó.

Tessék kivágni és érvényesíteni!

BETEGEKNEK VIGASZ!

DUPLA MALÁTA-SÖR

SZENT ISTVÁN VÉDJEGYGYEL

Hatásos szer vérszegénység, idegesség, emésztési zavarok, álmatlanság és gyöngeség ellen, továbbá ajánlva van lábbadozóknak és szoptató-nőknek.

Ajánlják: *Dr. Angyán, Dr. Elischer, Dr. Herczel, Dr. Kétli, Dr. Korányi, Dr. Laufenauer* és *Dr. Liebmann* egyetemi tanár urak.

Kapható Miskolczon:

5-5

Békefi Andor, Szlavkovszky Károly, Bumsch Béla, Regula János fűszer- és csemege üzletekben.

Főraktár: BRAUN ÁRMINNÁL Széchenyi-utca 143

BÁRDOS VILMOS

fényképészeti és festészeti műterme.

Ezelőtt VÁNCZA EMMA.

MISKOLCZON, Sötét-kapu.

Elvállal: a fényképészetbe vágó összes munkálatokat.

Nagyításokat bármily nagyságig. — Csoport és tableaux képeket.

Platin, aquarell és olaj-festményeket.

Különlegesség gyermek felvételekben.

Utánrendelések a legrégebbi lemezokről is

elfogadtatnak.

Fölvételeket egész napon át bármily időjárás alkalmával eszközölök.

Néger-czipőfénymáz

a legjobb magyar gyártmányu fénymáz.

Pótoljuk ezen kitünő gyártmányúval a külföldi behozatalt, mely a 700,000 koronát meghaladja.

1-10

Mintákkal szolgál:

Temesvári Első gyújtó- és vegy-technikai gyár részv.-társaság

Képviseelve

Kovács Herman által
Miskolczon.